

LESOOCHRANÁRSKE ZOSKUPENIE

VLK

**výročná správa
2020**

Rada starších

Juraj Lukáč, náčelník LZ VLK
Viliam Bartuš, náčelník LZ VLK Východné Karpaty
Katarína Grichová, náčelníčka LZ VLK Čergov

Zamestnanci

Juraj Lukáč, koordinátor programov
Viliam Bartuš, projektový manažér
Katarína Grichová, projektová manažérka
Dagmar Lukáčová, projektová asistentka
Mária Hudáková, programová asistentka (do 31. 7. 2020)
Andrea Miklošová, programová asistentka (od 16. 10. 2020)
Milan Krokker, programový asistent
Peter Sabo, odborný pracovník
Janka Zajaková, odborná pracovníčka

Externí spolupracovníci

Luboš Leško, hlavný účtovník, správa majetku
Zuzana Kovaľová, účtovníčka

Kontakt

Lesoochranárske zoskupenie VLK
082 13 Tulčík 310
tel.: 051 7789 488, e-mail: alfa@wolf.sk
www.wolf.sk, www.vsetkoprenic.sk
<https://www.facebook.com/lesoochranarske.zoskupenie.vlk>

Odznaky, emblémy a katedrála

Keď som za socializmu chcel čítať nejakú knihu, výber a rozhodovanie bolo jednoduché. Ponuka Slovenskej knihy a v obore matematika a fyzika bola k dispozícii aj Ruská kniha. V Slovenskej knihe predávali starostlivo vybrané tituly slovenských a revolučných zahraničných autorov. A aj v Ruskej knihe ste mohli natrafiť na Solženicyna len v krátkom období rokov 1968 – 1970.

Bolo to obdobie, keď všetky zaujímavé knihy boli zakázané. O tom, čo vychádzalo v zahraničí, nik nemal potuchy a všetky ostatné informačné kanály alebo neexistovali alebo boli upchaté. Pravda bola systémom skrývaná ale nie skrytá. Paradoxne ma tento systém donútil sa stretávať s československou intelektuálnou elitou. Na rôznych súkromných prednáškach filozofov v pražských bytoch zaujímavých ľudí. Na tajných koncertoch folkových skupín, na recitačných večerach zakázaných básnikov. Sedel som s Hrabalom, Seifertom, Mirkom Kovaříkom, Michnikom, Hutkom a množstvom iných zaujímavých ľudí.

V tomto kotle myšlienok sa, úplne nezávisle od toho čo sa dialo na západ od našich hraníc, varila myšlienka záchrany slovenských lesov. Napriek informačnému hladu, žiadnym peniazom a neskutočným zákazom všetkého.

A potom prišiel rok 1989. Otvorili sa hranice, zaplnili sa informačné diaľnice. Lavína kníh, časopisov, filmov sa valila Československom. Nič nebolo zakázané, čítalo a pozeralo sa všetko. Odrazu sme zistili, že na západe existujú tiež ochránárske skupiny, ktoré samozrejme začali s importom svojich peňazí a myšlienok do nášho regiónu. Ochrana prírody sa stala súčasťou zábavy mladých, vyplnením voľného času, už to nebola nebezpečná práca, hroziaca niekoľkoročným väzením.

Silné vízie a myšlienky sa začali topiť v mori bezvýznamnosti, emblémy a odznaky upúťovali viac ako konkrétne drobné či väčšie činy, len preto, že nevynikali farebnosťou a krikom. Dôležité začali byť mediálne výstupy, minúty na televíznych obrazovkách a nie drobná a hlavne vytrvalá práca v teréne a v rôznych úradníckych sporoch so štátnymi orgánmi. V ochrane prírody sa logicky dávala prednosť záchrane tropických pralesov či ľadových medvedov, pretože kostarický drevorubač nepride dať cez hubu slovenskému aktivistovi a ľadový medveď je pre slovenskú verejnosť úplne neškodný, pretože u nás nemáme veľké ľadové kryhy.

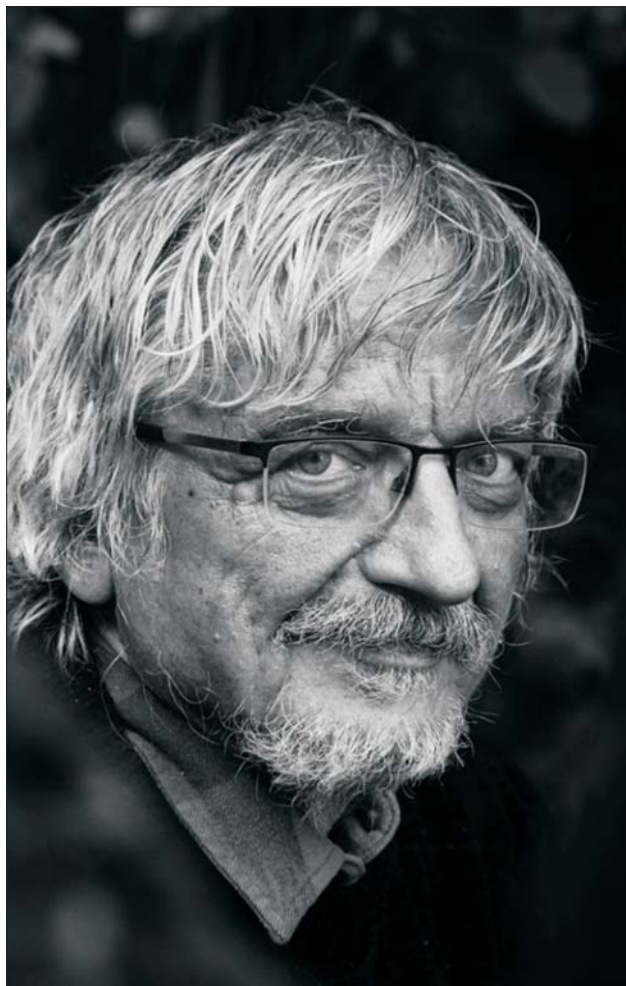
Množstvo a sila verejne prístupných informácií sa stala paradoxne hrobárom slovenského ochranárstva. Sadia sa stromčeky, čistia sa studničky, vešajú sa transparenty na uhoľné bane a atómové elektrárne, poctivo sa separuje odpad v domácnosti. A vedľa toho sa rúbu posledné prirodzené lesy, strieľajú sa vlci a medvede, namiesto čierneho uhlia sa ide ťažiť lítium a elektromobily nahradzujú benzínové autá vo väčších počtoch ako to bolo kedykoľvek v minulosti.

VLK má v tejto atmosfére mimoriadne šťastie, že tvoril svoju víziu obnovy divočiny v čase nedostatku informácií a musel sa ku každej pravde veľmi ťažko dopracovať vlastnou prácou. Toto sa nedá nahradiť žiadnym čítaním dostupnej literatúry či absolvovaním desiatok filmových festivalov s enviro tematikou.

Sme stavitelia katedrály, katedrály divočiny, preto nemusíme vidieť hneď celý chrám. My staviame základy. Tí po nás budú stavať múry a ich potomkovia divočinu zastrešia.

Katedrála nie je hrad z piesku, ktorý stavajú malé deti a VLK nie je rýchlovykvasená banerovo-trailerová organizácia.

Dospeli sme a vyhráme. Je úplne jedno kedy.

Juraj Lukáč, náčelník

LZ VLK

- VÍZIA
- **SYSTEMATICKOSŤ
SMERUJÚCA
K NAPŔŔNIU
VÍZIE**
- EVOLUČNÉ LESY
- VŠETKO PRE NIČ

O NÁS

Lesoochranárske zoskupenie VLK od svojho vzniku v roku 1993 systematicky pracuje na naplnení vízie záchrany prirodzených lesov. Za prvky ovplyvňujúce prirodzené lesy považujeme všetky žijúce organizmy, od bakteriálnej úrovne až po charizmatickú megafaunu. Naším cieľom je vytvoriť sieť prísne chránených území, ktoré sme nazvali Evolučné lesy. Ochrana týchto území je založená na bezzásahovosti, aby v nich všetky živé organizmy mohli žiť nerušený život bez zámerných zásahov človeka. Ich súhrnná rozloha by mala zaberáť 10 % rozlohy územia Slovenska. Zhmotnením vízie VLK-a, filozofie ochrany prírody a našej práce za posledných viac ako 20 rokov, sa stalo jediné krátke slovo NIČ. Pretože chceme, aby sa aspoň s časťou lesov nerobilo nič a nezasahovalo sa do ich vývoja.

Sídlom VLK-a je planéta Zem, s konkrétnou adresou v Tulčíku. Od založenia združenia je jeho náčelníkom Ing. Juraj Lukáč. VLK má dva aktívne kmene – VLK Čergov, ktorý vedie Mgr. Katarína Grichová a VLK Východné Karpaty, ktorý vedie Viliam Bartuš. Činnosť vykonávame v štyroch programoch, a to Zachráňme lesy, Zachráňme dravce, program zameraný na vzdelávanie verejnosti Gaia – náš domov a ABIES – vydavateľstvo LZ VLK.

K 31. 12. 2020 mal VLK 902 členov a tisíce podporovateľov. Členovia VLK-a sú aktívni po celom Slovensku. Stretnutia členov sa konajú pravidelne štyrikrát do roka v niektorom zo slovenských pohorí. Od roku 2017 dvakrát v roku uskutočňujeme víkendové stretnutia s náčelníkom VLK-a s názvom Zavýjanie, ktoré sú určené nielen členom, ale i podporovateľom a širokej verejnosti. Z dôvodu pandémie sme viaceré stretnutia neuskutočnili.

VLK funguje predovšetkým vďaka finančnej podpore ľudí poskytovanej prostredníctvom 2 % z dane, 77-korunáčke (trvalé príkazy) a jednorazových príspevkov. V roku 2020 sme pridali nový formát podpory vytvorením šablóny darcovskej výzvy pre podporu VLK-a na Darujme.sk.

V roku 2020 dosiahol VLK historicky najvyššiu poznateľnosť od doby svojho vzniku. Podľa prieskumu agentúry FOCUS nás pozná 30 % obyvateľov Slovenska starších 18 rokov. Náčelníkovi Jurajovi Lukáčovi bola pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu udelená Cena ministra životného prostredia Slovenskej republiky, ktorú prijal.

ZACHRÁŇME LESY

Evolučné lesy

Pojem Evolučné lesy LZ VLK používa pre lesy, do vývoja ktorých nebudú ľudia zasahovať. Našou dlhodobou víziou je dosiahnutie stavu, aby súhrnná rozloha území bez zámerných ľudských zásahov zaberala 10 % rozlohy Slovenska. Aktivity sú rozdelené do dvoch skupín.

Prvá skupina aktivít je zameraná na zabezpečovanie bezzásahového spôsobu ochrany existujúcich najprísnejšie chránených území. Dôvodom je skutočnosť, že v súčasnosti platná legislatíva v nich umožňuje aj realizovanie zakázaných činností, a to napríklad prostredníctvom výnimiek a súhlasov udeľovaných štátnymi úradmi. Preto už od roku 2003 nepretržite a systematicky vstupujeme do všetkých správnych konaní týkajúcich sa týchto území, pripomienkujeme navrhované programy starostlivosti o chránené územia, strategické dokumenty, právne normy. Symbolom týchto aktivít sa stal úspešný boj za záchranu rezervácií Tichá a Kôprová dolina a pojem NIČ, ktorý symbolizuje ochranu prirodzených procesov a nezasahovanie do vývoja prísne chránených území.

Druhá skupina aktivít je zameraná na vytváranie nových bezzásahových území, ktorých súčasťou je aj zabezpečovanie prísnej ochrany území vo vlastníctve LZ VLK. Spoločným znakom týchto území je ochrana prirodzených procesov v predmete ochrany. Doposiaľ sa nám podarilo dosiahnuť vyhlásenie troch súkromných prírodných rezervácií (SPR). Z nich dve, SPR Vlčia a SPR Rysia, sa nachádzajú na pozemkoch VLK-a a jedna, SPR Roháčia je vo vlastníctve fyzických osôb. Za patróna rezervácie Roháčia si majiteľka vybrala náčelníka VLK-a Juraja Lukáča. Medzi významné úspechy v tejto skupine aktivít patrí výrazné rozšírenie štátnych rezervácií Udava a Kyjovský prales, získanie 160-hektárového lesa v NPR Suchá dolina do dlhodobého prenájmu a dosiahnutie vyhlásenia štátnej rezervácie Bisce. V roku 2020 k nim pribudli rezervácie Vihorlatský prales a Rydošová, ktoré spolu s rezerváciou Borsukov vrch (v roku 2016) boli vyhlásené v dôsledku našich dvanásťročných aktivít zameraných na problém nedostatočnej ochrany UNESCO lokality Karpatské bukové pralesy. V roku 2020 vďaka našej práci pribudlo 1307 hektárov prísne chránených území. Spolu s predošlými rezerváciami je to 2396,16 hektárov prísne chránených území a 101,8 hektárov kúpených do vlastníctva VLK-a na Čergove, v ktorých sa nezasahuje.

Počas roka VLK pripravoval materiály, analýzy a vyjadrenia týkajúce sa zmien a ďalšieho smerovania ochrany prírody. Náčelník VLK-a sa stal členom Rady pre tvorbu Národného lesníckeho programu pre obdobie rokov 2022-2030.

VLK 2020

- **SPRÁVNE KONANIA**
- **NÁRAST BEZZÁSÁHOVÝCH ÚZEMÍ V UNESCO LESOCH VIHORLATU A POLONÍN O 1307 HEKTÁROV**

SPR Roháčia – tretia súkromná prírodná rezervácia

SPR Roháčia bola vyhlásená vyhláškou s účinnosťou od 1. apríla 2019, má rozlohu 17,397 ha, je chránená najvyšším stupňom ochrany a vďaka angažovanosti VLK-a bola nielen vyhlásená, ale predmetom ochrany sa stali prirodzené procesy a nerušený vývoj geobiologického spoločenstva. V roku 2020 sme pomohli majiteľom so zápisom rezervácie do katastra.

Súkromné prírodné rezervácie Vlčia v Čergove a Rysia v Strážovských vrchoch

Rezervácie boli vyhlásené 1. apríla 2004. Predmetom ich ochrany sú prirodzené procesy a ochrana celého geobiologického spoločenstva.

Prvý les v Čergove VLK kúpil vďaka ľuďom z 19 krajín, ktorí prispeli symbolickou kúpou stromu v rámci projektu Kúp si svoj strom. K roku 2020 symbolicky vlastnili stromy na Čergove ľudia z 32 krajín sveta. Najďalej v roku 2020 putoval strom do Mexika. V roku 2020 sme na rozširovanie Vlčej získali 532 príspevkov, v celkovej sume 34 863,84 € a 110 567,53 Kč. Prispievatelia najčastejšie kupovali stromy ako darčeky k rôznym príležitostiam. 10 stromov napríklad kúpili bratislavskí kapucíni, ktorí stromy darovali deťom z kostola kapucínov pri príležitosti osobitného roka Laudato Si. Originálne sa vlastníckmi stromov stali organizátori punk festivalu OhyFest, ktorí kúpili 12 stromov za prebytočné peniaze, ktoré im zostali po zorganizovaní festivalu. Úsmevne pôsobilo vzájomné utajované vianočné obdarovanie stromami mladým párom a nečakané prekvapenie zažil obdarovaný, ktorý k okrúhlym narodeninám dostal 50 stromov.

V roku 2020 sme prikúpili 26,5 hektárov pozemkov v oblasti Solisko a Jarabinčik od pätnástich súkromných vlastníkov. Rozloha prikúpených pozemkov tým vzrástla na 101,8 hektárov. Ku koncu roka 2020 bola celková rozloha pozemkov vo vlastníctve VLK-a v Čergovskom pohorí 123,04 ha.

Aj v roku 2020 sme lesy vo vlastníctve VLK-a pravidelne monitorovali, zabezpečili sme geodetické zameranie a označenie prikúpených pozemkov, uskutočnili sme výmenu poškodeného stĺpu s informačnou tabuľou, bezplatne sme sprevádzali záujemcov o návštevu rezervácie, ktorí nás o doprovod požiadali. Do našich lesov na Solisku v máji zavítal aj tím RTVS. Výsledkom bola reportáž o jarnom lese a dôležitosti nezasahovania. Kúp si svoj strom bol vybraný do relácie Iný darček v RTVS.

<https://www.facebook.com/watch/?v=709382669881561>

<https://reginavychod.rtvs.sk/clanky/aktualne-na-vychode/224111/prva-sukromna-prirodna-rezervacia-vlcia>, <https://slovensko.rtvs.sk/relacie/serial-tyzdna/241892/iny-darcek-utf9829>, http://www.wolf.sk/files/cergov/vlcia/vlcia_FM.mp3

Les v Strážovských vrchoch dostal VLK ako vzácny dar od súkromného vlastníka. Súkromná prírodná rezervácia Rysia bola počas roka monitorovaná našimi členmi a priaznivcami. V roku 2020 bol vymenený poškodený stĺp aj informačné tabule. Výmenu zabezpečili aktivisti a členovia VLK-a zo západného Slovenska.

VLK 2020

- 532 PRÍSPEVKOV NA ROZŠÍRENIE VLČEJ
- PRIKÚPENIE 26,5 HEKTÁROV
- ZNAČENIE HRANÍC
- MONITORING

Čergov

V novembri 2017 sme objavili prebiehajúcu ťažbu v okolí kopca Solisko, v záujmovom území, v ktorom VLK vlastní a kupuje pozemky. Podarilo sa nám ju zastaviť a začali sme tzv. hybridnú blokádu, ktorej symbolom sa stal transparent s textom Zachráňme Čergov zavesený nad závorou pri vstupe do bránených lesov. Hybridná blokáda pokračovala aj počas celého roka 2020. Ťažba v záujmovom území v roku 2020 neprebíhala, čím hybridná blokáda plnila svoj účel.

V rámci monitoringu ťažby a nelegálnych prejazdov sme sa zamerali predovšetkým na existujúce štátne prírodné rezervácie, záujmové územia, územia vo vlastníctve VLK-a a na územia, ktoré navrhujeme na vyhlásenie za nové rezervácie. Pri jarnom monitoringu NPR Čergovská javorina sme odhalili výrub a krádež niekoľkých stromov a podali trestné oznámenie. Páchatela sa polícii nepodarilo odhaliť. Výsledkom monitoringu NPR Hradová hora bolo podanie trestného oznámenia na motorkára jazdiaceho v blízkosti rezervácie. Motorkára sa polícii podarilo identifikovať a vec posunula Okresnému úradu Sabinov na následné prejednanie priestupku. Ďalších 5 trestných oznámení sa týkalo prejazdov štvorkoliek a motoriek v oblasti Soliska cez parcely v našom vlastníctve a 1 trestné oznámenie prejazdu v NPR Čergovský Minčol. S políciou sme počas leta priamo v teréne riešili možnosť terénnej akcie na zadržanie nelegálne jazdiacich vozidiel na čergovskom hrebeni a tiež krádež fotopase z nášho lesa. Pozornosť sme pri monitoringu venovali aj aktivitám štátneho podniku Lesy SR týkajúcich sa hrebeňových lúk Čergova, výrubu kríkov, stromov, mulčovníu. Monitoring lesov nad vodným zdrojom pitnej vody v katastri obce Hertník a objavené ťažby boli dôvodom podania trestného oznámenia na prokuratúru v Bardejove a podnetu adresovaného Slovenskej inšpekcii životného prostredia. Týkali sa porušovania ochrany chránených druhov a ochrany biotopov chránených druhov v území NATURA 2000 v dvoch lesných porastoch. Obdobné podania sme podali aj v predošlých rokoch. Celoslovenský problém ťažieb v územiach NATURA 2000 a s tým spojené poškodzovanie biotopov chránených druhov sme v roku 2020 posunuli na Európsku úroveň podaním žaloby.

UNESCO lokalita Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy, Vlčie hory

Vo februári sme pripravili hromadnú pripomienku k návrhu Nariadenia vlády SR, ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Vihorlatský prales. V rámci procesu vyhlasovania navrhlo MŽP SR zrušiť prísnu ochranu jadrovej časti Národnej prírodnej rezervácie Morské oko, čo bolo pre nás neprijateľné. Vodná plocha Morského oka a okolité lesy by stratili status najvyššej ochrany, čo by umožnilo v budúcnosti výstavbu nových chát a hotelov, ciest, výrub stromov, poľovanie a ďalšie aktivity. Úspešným oslovením verejnosti sa nám v priebehu 5 dní pod hromadnú pripomienku podpísalo rekordných 70 000 ľudí. O svojich aktivitách sme informovali aj zahraničné organizácie. O zachovanie prísnej ochrany Morského oka následne požiadalo 18 organizácií z celého sveta, ktoré túto požiadavku listom adresovali priamo Centru Svetového dedičstva UNESCO v Paríži. Osobitný list zaslali aj European Wilderness Society a VLK. Centrum Svetového dedičstva UNESCO sme informovali, že zachovanie prísnej ochrany podporilo v priebehu niekoľkých dní 70 000 ľudí, obidve dotknuté obce a 20 zahraničných organizácií.

V marci sme sa zúčastnili prerokovania hromadnej pripomienky a v apríli po intenzívnych rokovaníach sme sa dohodli na obojstranne akceptovanom návrhu, ktorý zabezpečoval prísnu ochranu nielen vodnej plochy, ale i okolitým lesom. Prerokovanie hromadnej pripomienky bolo ukončené úspechom a zavŕšené spoločným videom s ministrom Jánom Budajom určeným verejnosti.

VLK 2020

- **PODÁVANIE TRESTNÝCH OZNÁMENÍ A PODNETOV SÚVISIACICH S ŤAŽBAMI V ÚZEMIACH NATURA 2000**
- **HYBRIDNÁ BLOKÁDA, SOLISKO**
- **MONITORING, ZAMERIAVANIE HRANÍC PRIKÚPENÝCH ÚZEMÍ**

V júni VLK vypracoval príspevok o stave slovenských komponentov UNESCO lokality „Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy“, ktorý je súčasťou každoročnej správy, ktorú vydáva medzinárodná organizácia World Heritage Watch.

Z dôvodu nečinnosti vlády VLK v júli verejne oznámil začatie označovania rezervácie Vihorlatský prales v dohodnutých hraniciach a vyzvali sme vyše 70 000 ľudí, aby poslali ministrom pôdohospodárstva a životného prostredia výzvu na urýchlené vyriešenie vyhlásenia rezervácie.

V auguste Vláda SR schválila nariadením vyhlásenie nových prírodných rezervácií Vihorlatský prales a Rydošová. Uvedeným nariadením bola rozloha bezzásahových území zvýšená celkovo o 1307 hektárov (po odpočítaní existujúcich rezervácií, ktoré sa stali súčasťou novo vzniknutej PR Vihorlatský prales). Spolu s rezerváciou Borsukov vrch vyhlásenou už v roku 2016 pribudlo v dôsledku UNESCO kampane 1454 hektárov prísne chránených území.

Rezervácia Vihorlatský prales sa nachádza v CHKO Vihorlatské vrchy. Tiahne sa po hlavnom hrebeni od kóty Diel na východe, cez Nežabec, Sninský kameň, Motrogoň, zaberá kotel Morského oka, ale aj severné svahy a končí na západe na vrchu Vihorlat. Jej rozloha je 2 160,544 ha, z toho bezzásahová zóna A tvorí 1 574,5262 ha a platí v nej najvyšší stupeň ochrany. Zóna B má výmeru 586,0178 ha a platí v nej štvrtý stupeň ochrany, pričom je povolený iba individuálny výrub stromov v prospech ochrany zóny A. Prírodná rezervácia Vihorlatský prales sa tak stala deviatou najväčšou prírodnou rezerváciou na Slovensku. Vyhlásením tejto rezervácie sme dosiahli zvýšenie rozlohy prísne chránených území v CHKO Vihorlat viac než 3-násobne (z 589,19 ha na 1841,29 ha).

VLK 2020

- 1307 HEKTÁROV NOVÝCH BEZZÁSÁHOVÝCH ÚZEMÍ
- SPRÁVNE KONANIA, PRIPOMIENKOVANIA SCHVAĽOVANEJ DOKUMENTÁCIE, PROGRAMY STAROSTLIVOSTI O LESY
- AKTÍVNA KOMUNIKÁCIA S UNESCO VÝBOROM A ZAHRANIČNÝMI ORGANIZÁCIAMI
- PODNETY, MONITORING

Rezervácia Rydošová sa nachádza v Bukovských vrchoch, v katastrálnom území Osadné. Jej celková výmera je 88,347 ha a rovnako je rozdelená na dve zóny. Zóna A má výmeru 56,2711 ha a platí v nej piaty stupeň ochrany. Zóna B má výmeru 32,076 ha a platí v nej štvrtý stupeň ochrany. Novo vyhlásená rezervácia Rydošová sa priamo napája na existujúcu rezerváciu Udava, ktorú sa nám v minulosti podarilo výrazne rozšíriť.

VLK bol hnacou silou zmeny v ochrane UNESCO lesov a aktívne sme ovplyvňovali celý proces vyhlasovania rezervácií. Prínos VLK-a po vyhlásení rezervácií osobitne verejne vyzdvihol aj minister životného prostredia.

V septembri sa zástupca VLK-a zúčastnil diskusie v Humennom organizovanej v rámci poradnej misie IUCN k nominácii slovenských komponentov UNESCO lokality. Odprezentované bolo oficiálne stanovisko VLK-a, v ktorom sme uviedli pretrvávajúci nesúhlas so znížením rozlohy slovenskej časti jadrovej zóny UNESCO lokality z 5 770 na 4 300 hektárov.

V septembri sa VLK zúčastnil prerokovania pripomienok projektu ochrany pre novo vznikajúcu rezerváciu Veľký Bukovec. Predložili sme 2 zásadné pripomienky, pričom obidve boli následne zapracované do projektu ochrany. Prvou sme doplnili presnú citáciu z Uznesenia Vlády SR 508/2019 k manažmentovým opatreniam v B1 nárazníkovej zóne rezervácie, t.j. že lesohospodárska činnosť bude obmedzená „iba na jednotlivý stromový výber v prospech ochrany samotných komponentov“. Časť, ktorou sme žiadali aby projekt ochrany zabezpečil, že sa táto citácia dostane aj do Nariadenia vlády SR, ktorou vyhlásia rezerváciu akceptovaná nebola. Druhú pripomienku, ktorá sa týkala vylepšenej charakteristiky manažmentu v ochrannom pásme (3. stupeň ochrany) akceptovali úplne. Samotný návrh Nariadenia Vlády SR, ktorým bude vyhlásená prírodná rezervácia Veľký Bukovec a jej ochranné pásmo sme pripomienkovali v decembri.

V novembri sme testovali aplikáciu (Locus GIS) na identifikáciu hraníc UNESCO lesov vo Vihorlate a v Poloninách, do ktorej nám dobrovoľnícky prekonvertoval GIS vrstvy s hranicami nových rezervácií člen VLK-a.

V roku 2019 VLK podpísal memorandum o vzájomnej spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom (PSK) a ďalšími subjektmi pri realizácii tzv. Poloniny trail v NP Poloniny. V roku 2020 sme sa v tejto súvislosti zúčastnili pracovného stretnutia na pôde PSK.

Absolvovali sme tiež medzirezortné pracovné stretnutie na polícii (ORPZ) v Humennom, ktorého témou boli problémy s nelegálnymi skládkami odpadov, nepovolenými výrubmi stromov rastúcich mimo lesa, či problémy s pohybom motorových vozidiel v chránených územiach.

Územie Vlčích hôr, konkrétne NP Poloniny, CHKO Východné Karpaty, CHKO Vihorlat a Čergov sme pravidelne monitorovali a zúčastňovali sa správnych konaní. Podnety sú zhrnuté v inej časti výročnej správy. Počas celého roka sme okrem iných území intenzívne monitorovali i územie navrhovanej rezervácie Vihorlatský prales a po jej vyhlásení (v auguste 2020) sme počas mnohých terénnych pochôdzok identifikovali jej hranice v teréne.

VLK Východné Karpaty sa stal účastníkom tvorby programov starostlivosti o les LHC Snina, Sobrance a LHC VLM Kameňica. Pokračoval proces schvaľovania PSOL na LHC Starina, ktorého sme účastníkom. V schválenom PSOL pripomienky VLK-a akceptované neboli a pripravili sme odvolanie. Proces do konca roku 2020 nebol uzavretý.

Podali sme podnet na zabezpečenie druhovej ochrany vo vybranom území k. ú. Pakostov a požiadali o obmedzenie lesohospodárskej činnosti. Zo zistených a oznámených chránených druhov úrad začal konanie len v spojitosti s ochranou hniezda orla kríklavého. Vyznačená ťažba v okolí hniezda nebola vykonaná.

V priebehu roka sme podpísali dohodu so ŠOP SR a na základe nej sme zrealizovali obnovenie pruhového značenia hraníc PR Palotská jedlina a vymenili poškodené drevené stĺpy s označením rezervácie.

S LPM Ulič sme sa dohodli na spolupráci pri realizácii nekonfliktnej časti výstavby cyklocesty v NP Poloniny, v časti Ruské sedlo – zaniknutá obec Ruské. Vo februári 2020 bola výhrou VLK-a ukončená žaloba podaná v roku 2018 v súvislosti s rozhodnutím o neposudzovaní vplyvov na životné prostredie plánovanej cyklocesty. Súd uznal námietky VLK-a, že posudzovanie nebolo dostatočné, keďže cyklocesta sa mala používať aj na iné účely ako len cyklistiku. Dosiahli sme dohodu a spoluprácu s urbárom v obci Poruba pod Vihorlatom v súvislosti s realizáciou značenia PR Vihorlatský prales.

V októbri sme sa zúčastnili on-line medzinárodného stretnutia Carpathian Primary Forests Protection - Meeting, ktorého cieľom bolo zoznámenie, prezentácia aktivít a možností spolupráce aktivistov chrániacich karpatské lesy.

TANAP, NAPANT, národné parky

V TANAP-e má VLK od roku 2002 v dlhodobom prenájme 160-hektárový les v NPR Suchá dolina, ktorý sme týmto zachránili pred ťažbou a umožnili sme tak v celom 1 600-hektárovom území rezervácie nerušený priebeh evolučných procesov. Prenajatý les pravidelne monitorujeme. V roku 2020 sa uskutočnilo stretnutie s vedením urbáriátu v Liptovskej Sielnici.

Aj v roku 2020 sme vstupovaním do správnych konaní naďalej strážili neudeľovanie výnimiek na zakázané činnosti v územiach národných parkov s 5. stupňom ochrany. Jednalo sa napríklad v TANAP-e o rezervácie Belianske Tatry, Javorová dolina, Pálenica, Tichá dolina, Furkotská dolina, Važecká dolina. Aktívne sme sa zúčastňovali konaní súvisiacich s ťažbou dreva, realizáciou developerských projektov (napr. STIV Čertovica, apartmány Lavender), výstavby lesných ciest, výskumov. VLK ako účastník konaní s udeľovaním súhlasov, ani s rozvojom turisticko-športovej infraštruktúry na území národných parkov nesúhlasil a opakovane namietal vydávanie rozhodnutí, ktoré nie sú založené na dodržiavaní limitov únosnosti prostredia a dokumentácii ochrany prírody (neexistujúca zonácia národných parkov a programov starostlivosti). V roku 2020 zmenou legislatívy pribudol nový typ konaní týkajúcich sa udeľovania súhlasov na kalamitné ťažby v národných parkoch a udeľovania súhlasov na vnaďenie inou ako zákonom umožnenou potravou. Do oboch typov konaní VLK vstupoval a rozhodnutia aktívne ovplyvňoval.

Rozsudkom Krajského súdu Bratislava z apríla 2020 VLK vyhral žalobu podanú proti MŽP SR, ktoré povolilo v roku 2016 výnimky potrebné pre realizáciu developerského projektu „Lyžiarske stredisko Vysoké Tatry – Starý Smokovec“. Rozhodnutie ministerstva súd zrušil.

Pramene Vydrice, Pečniansky les

Navrhovaná prírodná rezervácia Pramene Vydrice je súčasťou územia CHKO Malé Karpaty a rozprestiera sa na pozemkoch vo väčšinovom vlastníctve mesta Bratislava. Vďaka našim aktivitám bola na tomto území už v predošlých rokoch utlmená ťažba. Územie bolo v roku 2020 monitorované aktivistami.

Pečniansky les je súčasťou územia európskeho významu Bratislavské luhy, ktoré chráni zdroje pitnej vody pre Bratislavu. Pozemky Pečnianskeho lesa vo vlastníctve štátu získalo zmluvou o výmene za iné nevýznamné lesné pozemky neznáme občianske združenie. Táto výmena je predmetom súdneho sporu. VLK vstúpil do súdneho konania ako žalujúci v druhom rade a aj v roku 2020 aktívne vplýval na priebeh konania.

V kauze Pečniansky les v máji VLK vyhral podanie na Ústavnom súde, ktorým bol zrušený rozsudok o vylúčení VLK-a z procesu. Definitívne rozhodnutie týkajúce sa výmeny pozemkov do konca roka vydané nebolo a pozemok je naďalej chránený pred developerskými zámermi.

Prírodná rezervácia Bisce

PR Bisce vznikla z iniciatívy LZ VLK v roku 2007. V roku 2018 a 2019 bol VLK účastníkom procesu schvaľovania programu starostlivosti o túto prírodnú rezerváciu. Štátnou ochranou navrhnutý program starostlivosti nerešpektoval predmet ochrany a nezabezpečoval nerušený vývin prírodného spoločenstva. VLK s manažmentom nesúhlasil a požadoval zabezpečenie prísnej ochrany rezervácie. V konečnej verzii programu starostlivosti boli pripomienky VLK-a akceptované. Program starostlivosti nebol do konca roku 2020 zverejnený.

Ďalšie záujmové územia

Aktívny monitoring naďalej prebiehal aj v Levočských vrchoch, predovšetkým v území pripravovanej rezervácie Šafránia, nad obcou Tichý potok. Pripravili sme podklady pre projekt ochrany chráneného stromu v záujmovom území pohoria Busov. Pripomienkovali sme Projekt ochrany navrhovanej rezervácie Pralesy Slovenska. V pripomienke sme nesúhlasili s poľovaním v najprísnejšom stupni ochrany, ktoré projekt ochrany mal umožniť.

Kampaň 10 % pre NIČ

VLK 2020

- **ZBIERANIE PODPISOV POD PETÍCIU ZA NIČ, PREKONANIE HRANICE 100 000 PODPISOV**
- **SPRÁVNE KONANIA, PRIPOMIENKOVANIE ZÁKONOV**
- **TRESTNÉ OZNÁMENIA, PODNETY**
- **ZVÝŠENIE ROZLOHY BEZZÁSÁHOVÝCH ÚZEMÍ**

V roku 2020 sme pokračovali v zbieraní podpisov pod petíciu Za zmenu zákona o ochrane prírody a krajiny, v ktorej požadujeme rozdelenie chránených území na manažované a bezzásahové a všeobecne voľný peší pohyb ľudí v chránených územiach. Podiel bezzásahových území by mal tvoriť 10 % z rozlohy Slovenska. Zhruba 5 % pokryje ochrana jadrových území národných parkov. Zvyšných 5 % zabezpečí ochranu súčasných rezervácií, pralesov ako i ďalších území nachádzajúcich sa mimo národných parkov.

Obmedzenia spoločenského života z dôvodu prepuknutia pandémie ochorenia Covid-19 sa prejavili i v obmedzení aktivít spojených so zbieraním podpisov a znížením počtu verejných informačných akcií, ktoré sú trvalou súčasťou celoročných aktivít VLK-a. Hotspoty, t. j. trvalé miesta s petičnými archami, sme sa snažili udržať funkčné i v roku 2020. Zapojené boli rôzne obchody, kaviarne, čajovne. V jednom z hot spotov, v bratislavskej predajni Wilderoben, sa na podporu VLK-a a zbierania podpisov v januári uskutočnilo výborné benefičné vystúpenie známych stand-up komikov.

Najväčšia akcia v roku 2020 zameraná na zbieranie podpisov pod petíciu sa uskutočnila vo februári počas volieb do Národnej rady SR. Podarilo sa nám zabezpečiť účasť vyše 100 aktivistov a uskutočnila sa v 14-tich mestách pred vybranými volebnými miestnosťami. Počas jedného dňa petíciu podpísalo takmer 35 000 ľudí.

V januári sme zadali agentúre FOCUS uskutočnenie reprezentatívneho prieskumu medzi obyvateľmi SR nad 18 rokov vo veci zvýšenia rozlohy bezzásahových území na desať percent rozlohy Slovenska. Podľa prieskumu by 82 % respondentov súhlasilo so zvýšením rozlohy prírodných rezervácií v SR (v ktorých sa vôbec neťaží, nepoužívajú sa chemické látky ani iným spôsobom sa tam nezasahuje) z 1 % na 10 % územia SR.

V júni sme verejnosti za účasti médií oznámili prekročenie hranice 100 000 podpisov potrebných na prerokovanie petície v Národnej rade SR.

Kampaň Podpíšte sa za lesy vytvorená spoločnosťou BBDO na podporu petície bola v súťaži o najkreatívnejšiu reklamu Slovenska ocenená dvoma Zlatými klincami.

Kampaň BIOMASAKER

Niekoľko rokov trvajúca kampaň BIOMASAKER bola zameraná na zrušenie dotácií na spaľovanie stromov v biomasových elektrárnach, čo sme úspešne dosiahli v roku 2018 zmenou zákona č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie. Zmena zrušila štátne dotácie na spaľovanie dreva, ktoré nepochádza z energetických porastov alebo nevzniká ako odpad z drevospracujúceho priemyslu. Tému spaľovania biomasy sa však venujeme naďalej.

Počas celého roka sme spolupracovali so zahraničnými partnermi na zmene pravidiel využívania drevnej biomasy na úrovni EÚ, zmene európskej legislatívy a to najmä Smernice o obnoviteľných zdrojoch energie. Pripravovali sme podklady pre celoeurópsku kampaň, podieľali sme sa na príprave listov a výziev pre čelných predstaviteľov Európskej komisie. Spolupracovali sme na príprave celoeurópskej petície zameranej na zmenu pravidiel a vyzývali sme ľudí na jej podpísanie.

Vo februári sa zástupca VLK-a zúčastnil v Bruseli na stretnutí mimovládnych organizácií z celého sveta venujúcich sa problematike využívania biomasy ako zdroja energie. Nosnou témou stretnutia Big Bioenergy Meeting bola koordinácia postupov a aktivít zameraných proti využívaniu biomasy ako obnoviteľného zdroja energie. Svojho zástupcu mal VLK aj na konferencii „Forests for Biodiversity and Climate“ s približne 600 účastníkmi a tiež na proteste pred budovou Európskej komisie. Pozornosť pri proteste upútaval 50 m dlhý transparent s nápisom „Zachráňte európske lesy“.

https://ec.europa.eu/info/events/international-conference-forests-biodiversity-and-climate_en

V auguste bol v poľskom denníku Gazeta Prawna publikovaný rozhovor týkajúci sa skúseností VLK-a získaných počas kampane BIOMASAKER, keďže v Poľsku aktuálne prebieha masívny rozmach spaľovania dreva na energetické účely.

<https://serwisy.gazetaprawna.pl/ekologia/artykuly/1487645,biomasa-slowacja-odpady-z-przemyslu-drzewnego-zrodlo-energii.html>

V septembri päť európskych organizácií spolu s VLK-om spustilo petíciu „EÚ musí lesy chrániť, nie ich spaľovať!“. Petícia žiada zákonodarcov EÚ a členské štáty EÚ, aby ukončili poskytovanie dotácií a iných stimulov na spaľovanie dreva a presmerovali túto kľúčovú podporu do energetickej účinnosti a skutočne nízkoemisných obnoviteľných zdrojov energie; aby prestali započítavať energiu získavanú spaľovaním dreva do kalkulácie cieľov v oblasti obnoviteľnej energie a aby uprednostnili ochranu a obnovu lesov a zabezpečili, aby všetky politiky EÚ chránili naše zdravie, klímu a biodiverzitu.

<https://you.wemove.eu/campaigns/eu-musi-lesy-chranit>

V októbri sme pripomenovali Návrh Aktualizácie Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra. Keďže financovanie transformácie uhoľného regiónu horná Nitra je plánované z verejných zdrojov, žiadali sme, aby pri podpore aktivít využívajúcich biomasu ako zdroj energie bola rešpektovaná a zohľadnená súčasná platná legislatíva upravujúca podmienky podpory obnoviteľných zdrojov energie, konkrétne § 2, ods. 1, písm. a), bod. 5 zákona č. 309/2009 o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby.

VLK, spolu s 5 ďalšími žalobcami z EÚ a USA, podal v marci 2019 na Súdnom dvore Európskej únie v Luxemburgu žalobu na Európsky parlament a Európsku radu. Zažalovali sme Európsky parlament a Európsku radu za to, že prijatá smernica o obnoviteľných zdrojoch energie poškodzuje lesy, klímu, ale aj ľudí. V máji 2020 bola rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie žaloba zamietnutá ako neprípustná. Proti rozhodnutiu sa VLK a ostatní žalobcovia v júli odvolali. Odvolanie do konca roku uzavreté nebolo. <http://eubiomasscase.org/>

Podali sme podnet na prešetrenie výrubu okolo vodného toku medzi obcou Pichne a Snina a výrubu stromov popri ceste medzi Sninou a Zemplínskymi Hámrami. V oboch prípadoch úrady nezistili žiadne porušenia.

VLK 2020

- TERÉNNY MONITORING
- SPRÁVNE KONANIA, EIA
- SPOLUPRÁCA NA ZMENE EURÓPSKEJ LEGISLATÍVY
- ÚČASŤ NA STRETNUTÍ - BIG BIOENERGY MEETING
- ÚČASŤ NA KONFERENCII - FOREST FOR BIODIVERSITY AND CLIMATE
- SPOLUPRÍPRAVA PETÍCIE - EÚ MUSÍ LESY CHRÁNIŤ NIE ICH SPAĽOVAŤ

Legislatíva

Vo februári podal VLK Európskej komisii v Bruseli sťažnosť na Slovenskú republiku, týkajúcu sa poškodzovania biotopov chránených druhov živočíchov a rastlín v územiach NATURA 2000. Žaloba je vyústením niekoľko-ročného upozorňovania slovenských orgánov, že lesohospodárskou činnosťou dochádza k porušovaniu ochrany druhov európskeho významu, vrátane prioritných druhov v územiach sústavy NATURA 2000. V sťažnosti sú uvádzané konkrétne územia európskeho významu a to Čergov, Bukovské vrchy, Veľká Fatra, Malá Fatra, Tatry, Hubková, Bratislavské luhy, Devínska Kobyla, Homolské Karpaty, Becherovská tisina, Morské oko a Stinská. Európska komisia zaregistrovala žalobu v marci pod číslom CHAP(2020)00663.

V júni sme pripomienkovali predbežnú informáciu k poľovnému zákonu, v ktorej sme požadovali zaradenie vlka medzi celoročne chránené druhy, zmeny týkajúce sa prikrmovania, spoločných poľovačiek a vnaďenia v biotopoch medveďa a prehľadné zverejňovanie spoločných poľovačiek na webe ministerstva pôdohospodárstva.

V novembri sme pripomienkovali predbežnú informáciu PI/2020/239 k návrhu vyhlášky MŽP SR, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody. Požadovali sme zaradenie vlka medzi celoročne chránené druhy, zaradenie krmovísk a vnaďísk medzi činnosti ohrozujúce chránené druhy, úpravy týkajúce sa dokumentácie ochrany prírody vo vzťahu k stupňom ochrany, prehľadné zverejňovanie dokumentácie, výskumov a rozlôh jednotlivých stupňov i v prípade rozzónovaných chránených území, ochranu migračných koridorov a upravenie pravidiel pri zamieňaní súkromných pozemkov tak, aby pravidlá neznevýhodňovali súkromných vlastníkov.

V novembri VLK predložil hromadnú pripomienku k návrhu vyhlášky MŽP SR (materiál č. 12283/2020-9.1), ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody. Pripomienka mala jedinú požiadavku a to zaradenie vlka medzi celoročne chránené druhy, čím sme vyjadrili podporu celoročnej ochrane vlka tak, ako bola navrhnutá vo vyhláške. Hromadnú pripomienku podporilo vyše 20 974 ľudí.

Správne konania, Posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), Trestné oznámenia, Podnety

V roku 2020 sme analyzovali 822 správnych konaní a vstúpili sme do 142 z nich. Pripomienkovali sme projekt ochrany navrhovanej rezervácie Pralesy Slovenska, zámer vyhlásenia a návrh programu starostlivosti Národného parku Muránska planina a siedmich procesov EIA.

Úrady v tomto roku nepovolili kalamitnú ťažbu v 12 územiach s 5. stupňom ochrany. Povolená nebola ani ťažba v rezervácii Jajkovská sutina, ktorú v predošlom roku úrad

VLK 2020

- **PODANIE SŤAŽNOSTI NA SLOVENSKÚ REPUBLIKU EURÓPSKEJ KOMISII (NATURA)**
- **PRIPOMIENKOVANIE POĽOVNEJ LEGISLATÍVY**
- **PRIPOMIENKOVANIE VYHLÁŠKY K ZÁKONU O OCHRANE PRÍRODY**
- **ANALYZOVANÝCH 822 KONANÍ**
- **ÚČASŤ V 142 KONANIACH**
- **PRIPOMIENKOVANIE 7 PROCESOV EIA, ZÁMERU A PROGRAMU STAROSTLIVOTI O NP MURÁNSKA PLANINA, PROJEKTU OCHRANY REZERVÁCIE PRALESY SLOVENSKA**
- **OCHRANA NEPROBLÉMOVÝCH MEDVEĐOV, V RÁMCI REGULÁCIE NEBOL POVOLENÝ, ANI ZABITÝ ŽIADNY MEDVEĐ**
- **OCHRANA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PRED ŤAŽBOU, CHEMICKÝMI POSTREKMI, UMIESTŇOVANÍM STAVIEB, USMRCOVANÍM ŽIVOČÍCHOV, VJAZDOM MOTOROVÝCH VOZIDIEL, VNADENÍM ZVERI**
- **VYDANÉ PRVÉ ROZHODUTIE S PODMIENKOU ZVIDITELNENIA POSTREKU**
- **OCHRANA BIOTOPOV HLUCHÁŇA - SŤAŽNOSŤ EURÓPSKA KOMISIA POSUNULA NA EURÓPSKY SÚD**
- **TRESTNÉ OZNÁMENIA, PODNETY**

povolil a ministerstvo po odvolaní VLK-a súhlasné rozhodnutie zrušilo. Novým rozhodnutím úrad ťažbu nepovolil. Boli sme účastníkmi 11 konaní, v ktorých bolo požadované usmrtenie 22 medvedov v rámci regulácie. V tomto roku ministerstvo nevydalo ani jedno súhlasné rozhodnutie. Dôvodom sú pokračujúce výhry VLK-a na súdoch a riešenie konkrétnych problémových medvedov zásahovým tímom štátnej ochrany prírody. Významnú skupinu konaní, ktorých sme sa zúčastnili, tvorili kalamitné ťažby a vnaďenie zveri v národných parkoch. Našou zásadnou námietkou pri kalamitných ťažbách bola neexistujúca zonácia a nerešpektovanie ochrany druhov a ich biotopov v národných parkoch a územiach NATURA 2000. S udeľovaním súhlasov na vnaďenie inou potravou, než akú povoľuje zákon, sme nesúhlasili.

Aj v roku 2020 sme pokračovali v eliminovaní používania pesticídnych prípravkov v chránených územiach. Začiatkom roku boli ukončené zvyšné konania týkajúce sa vydania povolení pre pesticídne postreky proti mníške veľkohlavej v dubových lesoch na juhu Slovenska. V roku 2019, ani v roku 2020 povolenia vydané neboli a pesticídne postreky chránených území lesníci nemohli uskutočniť. Aktívne sme vstupovali do všetkých konaní týkajúcich sa žiadostí Železníc SR na povolenie chemických postrekov koľají v chránených územiach. V konaniach sme požadovali neudeľovanie súhlasov, posudzovanie vplyvov, ak išlo o územia NATURA 2000, včasné informovanie verejnosti a postrekoch a pridanie neškodného farbiva (napr. potravinárskeho) do postreku, z dôvodu zviditeľnenia postreku. Podarilo sa nám dosiahnuť, že tento nový prístup k postrekom (ich zviditeľnenie a informovanie verejnosti ako podmienka súhlasu) sa dostal do rozhodnutia Okresného úradu Spišská Nová Ves. Súhlasné rozhodnutie týkajúce sa postreku derivačného kanála glyfosátom v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku sme odvolaním zrušili.

Jednalo sa o katastrofe Turany, Sučany, Turčianske Kláčany a Lipovec. Zúčastnili sme sa konania týkajúceho sa komárov a pesticídnej eliminácie ich lariev v územiach v blízkosti Bratislavy. V júni 2020 bolo ukončená kauza z roku 2014, v ktorej ministerstvo povolilo chemickú asanáciu sadeníc cypermetrínom v NP Nízke Tatry, ktorá mala byť realizovaná v rokoch 2014 -2017. Nami podanou žalobou voči povoleniu sa zaoberal Krajský súd v Bratislave, ktorý vydané povolenie zrušil. Následne ministerstvo konanie zastavilo. V roku 2020 Krajský súd v Banskej Bystrici vyhovel žalobe VLK-a a zrušil rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica, ktorým povolili štátnemu podniku Lesy SR používanie pesticídu Roundup v Národnom parku Muránska planina a Nízke Tatry. Mimo správnych konaní sme v roku 2020 upozornili mesto Piešťany na negatíva chemických postrekov proti bzdochám, vrátane zdravotných rizík pre ľudí. Na možné postreky sme boli upozornení členmi VLK-a. V odpovedi sme boli ubezpečení, že postreky realizované nebudú.

V rámci konaní na povolenia výskumov v manažovaných chránených územiach sme presadzovali požiadavku zverejňovania prínosov výsledkov výskumov pre ochranu území a návrhov opatrení vyplývajúcich zo získaných poznatkov. Aktívne sme vystúpili proti odchyťavaniu divých mačiek za účelom nasadenia telemetrických obojkov. Po našom odvolaní ministerstvo zmenilo pôvodné rozhodnutie a znížilo povolenie počtu odchytených mačiek z 10 na 7. V prísne chránených územiach sme okrem iného nesúhlasili s odoberaním vývrvtov zo stromov, či jazdením autami.

V roku 2016 VLK zaslal podnety na okresné úrady (OÚ) v Gelnici, Rožňave, Revúcej, Brezne, Liptovskom Mikuláši a Banskej Bystrici, v ktorých sme úrady požiadali o zabezpečenie ochrany biotopov hlucháňov. V júli Krajský súd v Košiciach vyhovel našej žalobe týkajúcej sa ochrany hlucháňov v k. ú. Švedlár. Z dôvodu nedostatočného riešenia záchranu hlucháňov a ich biotopov podal VLK v roku 2017 spoločnú sťažnosť troch slovenských organizácií adresovanú Európskej Komisii. Keďže Slovensko na výhrady dostatočne nereagovalo a problém neriešilo, Európska komisia posunula v roku 2020 problém na európsky súd.

Aktívne sme riešili výrub stromov požadovaných v súvislosti s výmenou transformátora v rezervácii Morské oko. Rozhodnutie, ktorým úrad výnimku udelil, sme napadli odvolaním. S umiestnením trafostanice, ktorej výkon je výrazne vyšší oproti požiadavkám terajších odberateľov, sme nesúhlasili. Umiestnenie výkonom primeranej trafostanice by zabránilo snahám premeniť okolie vodnej plochy na rozvojovú zónu (slová zástupcu Lesov SR š. p. Ing. Míku 6. 12. 2020 počas rokovania na OÚ Michalovce).

Zaoberali sme sa tiež procesmi posudzovania vplyvov plánovaných zámerov (EIA). Týkali sa výstavby vodnej nádrže Tichý potok (dlhodobé aktivity), protipovodňových opatrení na toku Kopernica v obci Lutilla (jedná sa o obec, v ktorej sme v minulosti pomohli miestnej komunite zabrániť výrubu 1500 stromov na nelesnej pôde), developerského zámeru v NP Nízke Tatry „Jasná, časť Chopok – Juh – skvalitnenie služieb strediska cestovného ruchu“, v TANAP-e „Lyžiarske stredisko Vysoké Tatry – Tatranská Lomnica, Lanová dráha Čučoriedky – modernizácia technologického zariadenia a zmena umiestnenia“, zámeru úprav

toku Topľa „Bardejov – Protipovodňová ochrana mesta, III. etapa“, naďalej sme sa zapájali do procesu schvaľovania zámeru „Zjazdová trať č. 15 (Luková - Otupné)“ v NP Nízke Tatry. VLK Východné Karpaty sa aktívne účastnil procesu EIA na ďalšie prevádzkovanie skládky Snina. V roku 2019 VLK-u Východné Karpaty pripomienkoval zámer rozšírenia palivovej základne pre existujúcu biomasovú elektrárňu v meste Snina. Pripomienky boli zapracované v rozsahu hodnotenia vydanom v roku 2020.

V septembri 2020 Ministerstvo pôdohospodárstva SR zrušilo rozhodnutie okresného úradu a vrátilo na nové rozhodnutie konanie, v ktorom bolo VLK-u upreté právo byť účastníkom konania vo veci schválenia programu starostlivosti o lesy pre lesný celok Lesy na LHC Snina.

V januári sa zástupca VLK-a lektorsky zúčastnil seminára o nelegálnej ťažbe dreva na Slovensku, ktorý organizoval Interpol pre zástupcov slovenskej prokuratúry a polície. Prítomní boli zástupcovia zaoberajúci sa envirokriminalitou z generálnej prokuratúry, všetkých krajských prokuratúr, Prezídia policajného zboru a odborov envirokriminality zo všetkých krajských miest, zástupcovia ministerstva pôdohospodárstva, ministerstva spravodlivosti, Slovenskej lesníckej a drevárskej inšpekcie a Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

V priebehu roku 2020 VLK v súvislosti s porušovaním ochrany biotopov chránených druhov v územiach NATURA 2000 podal šesť trestných oznámení a podnetov, jeden podnet na nešetrný orez stromu, jeden na postavenie elektrického ohradníka, v okolí ktorého bol uskutočnený chemický postrek vegetácie, jedno oznámenie na vyznačenie ťažby v NPR Krčmárka v Slanských vrchoch, jedno oznámenie na výrub a krádež dreva v NP Malá Fatra a jedno v NPR Čergovská Javorina a 7 oznámení na nelegálne prejazdy motorovými vozidlami. V roku 2020 pokračovala aj kauza podnetu na bager v Tichej doline, ktorá ani v tomto roku nebola uzavretá. Počas roka sme okrem podnetov týkajúcich sa NATURA území podali 13 trestných oznámení a podnetov, z ktorých väčšina buď bola zamietnutá aj po opakovaných sťažnostiach alebo do konca roku nebola uzavretá. Kontrolnú činnosť sme realizovali predovšetkým v oblasti Vlčích hôr a našich záujmových území. Reagovali sme však aj na podnety našich členov a podporovateľov.

VLK Východné Karpaty podal 12 podnetov, resp. trestných oznámení. Týkali sa mäsových návnad (k. ú. Vladiča-Driečna, Pčolinné, Badín), ťahania dreva potokmi (NP Poloniny, hranica NPR Kornietová, CHKO Malé Karpaty), jazd motoriek, áut, štvorkoliek, snežných skútrov (PR Vihorlatský prales, NP Poloniny, NPR Jarabá skala, NPR Pľaša, k.ú. Jasenov). Jeden podnet a trestné oznámenie sa týkali porušovania druhovej ochrany v CHVÚ Laborecká vrchovina. Jeho prešetrením úrady nezistili žiadne porušenia. Uzavreté boli 4 podnety týkajúce sa motoriek a štvorkoliek z roku 2019, avšak ani v jednom polícia jazdov nestotožnila, a to ani v prípade, kedy došlo k priznaniu a následnému stiahnutiu priznania. Záujemcom sme poskytovali poradenstvo týkajúce sa podávania podnetov vo veci porušovania zákona o ochrane prírody, poľného alebo lesného zákona.

Pomoc miestnym komunitám

V spolupráci so svojimi podporovateľmi VLK už desiatky rokov robí občiansky monitoring. V roku 2020 sme verejnú, rovnako ako v predošlý rok, zapájali do podávania trestných oznámení a podnetov adresovaných inšpekcii životného prostredia. Vzory podnetov a oznámení poskytujeme na požiadanie.

V roku 2019 sme sa na požiadanie miestnych ľudí zapojili do záchranu 4 líp v obci Jelšovce. Aktivita miestnych ľudí bola mimoriadna. V prebiehajúcom konaní sme účastníkov konania (miestnej rodine) poskytovali poradenstvo, a to aj v roku 2020. Lípy sa podarilo pred výrubom ochrániť a miestna rodina dianie okolo nich aktívne ďalej stráži.

Zapojili sme sa do lokálnych aktivít nášho člena zameraných na ochranu vodného zdroja v obci Jabloň. Dosiaľ sa mu podarilo zabezpečiť dodržiavanie ochrany v druhom ochrannom pásme dvoch prameňov a udelenie pokuty za únik ropných látok v ochrannom pásme vodného zdroja. Špecifickú spoluprácu sme nadviazali s urbáriátom v obci Pakostov, ktorý má záujem zaradiť 10 % svojich pozemkov do bezzásahovej rezervácie. V roku 2020 sme realizovali aktivity spojené s monitoringom a vypracovaním návrhu rezervácie. Na žiadosť miestnych ľudí sme sa zapojili do procesu posudzovania vplyvov navrhovaných zámerov protipovodňových opatrení na toku Topľa. Keďže sa jedná o nevhodne riešené projekty z hľadiska ochrany životného prostredia, zapojili sme sa aj do pripomienkovania ďalšej, tretej etapy.

Pokračovali sme v pomoci lokálnym komunitám pri ich aktivitách proti ťažbe ropy a zemného plynu v obciach pod Vlčími horami.

ZACHRÁŇME DRAVCE

Vlk, medveď, rys

Aktivity VLKa dlhodobo smerujú k celoročnej ochrane vlkov a sú prehľadne zhrnuté na www.vlci.wolf.sk V roku 2020 sme pre verejnosť spracovali a zverejnili ucelené prehľady zabitých vlkov v jednotlivých poľovných sezónach od roku 2010.

Na jar sme aktualizovali vlastný interný návrh legislatívnych zmien potrebných na celoročnú ochranu vlka. Počas roka prebehlo viacero stretnutí a rozhovorov s novými ministrami životného prostredia a pôdohospodárstva vo veci prijatia legislatívnych zmien týkajúcich sa ochrany vlkov.

V apríli sme zaslali žiadosti o určenie nulovej kvóty poradným zborom pre poľovné oblasti sídliačich na okresných úradoch v Bystrici, Prešove, Košiciach, Žiline, Nitre a Trenčíne. Žiadosti neboli akceptované bez uvedenia relevantných dôvodov.

V júni sme v rámci legislatívneho procesu pripravili a zaslali ministerstvu pôdohospodárstva požiadavky na zmenu zákona o poľovníctve a príslušnej vyhlášky, pričom súčasťou požiadaviek bolo aj zaradenie vlka medzi celoročne chránené druhy.

Otvorenú výzvu 29-tich organizácií na zastavenie lovu vlka na Slovensku z roku 2019, ktorej spoluautorom bol aj VLK, podpísalo vyše 51 800 ľudí <http://www.ekoforum.sk/peticia/vlci>. V septembri 2020 boli otvoreným listom upozornení na výzvu novo zvolení ministri životného prostredia a pôdohospodárstva a boli požiadaní o zastavenie lovu vlkov a určenie nulovej kvóty v nadchádzajúcej poľovnej sezóne. List podpísalo 31 organizácií.

V októbri požiadavku nulovej kvóty presadzoval zástupca LZ VLK priamo na zasadnutí Pracovnej skupiny pre určenie kvóty lovu vlka dravého a stanovenie podmienok lovu. Napriek nesúhlasu VLK-a a niekoľkých ďalších členov pracovnej komisie a upozorneniu, že schválením kvóty umožňujúcej lov vlkov bude porušený Program starostlivosti o vlkov, ministerstvo pôdohospodárstva schválilo kvótu na odstrel 50 vlkov v poľovnej sezóne 2020/2021.

Po schválení kvóty sme zaslali sťažnosti adresované Európskej komisii. Zároveň sme vyzvali verejnosť na zasielanie podobných sťažností adresovaných Európskej komisii a ministromi pôdohospodárstva. Vzory sťažností objasňujúcich problém sme sprístupnili verejnosti a o pomoc sme požiadali aj priateľské organizácie z okolitých krajín (Hnutí DUHA z Českej republiky, PNRWI z Poľska). Ministromi pôdohospodárstva sme zaslali oficiálnu žiadosť o zrušenie určenej kvóty a vyzvali sme generálne riaditeľstvo š. p. Lesy SR, aby v ich revíroch vlci zabíjaní neboli, keďže na rokovaní pracovnej skupiny boli za schválenie nulovej kvóty.

V novembri sme podali žalobu proti ministerstvu pôdohospodárstva z dôvodu porušenia postupu schvaľovania kóty ako aj z dôvodu jeho vecnej nesprávnosti. Zároveň sme súd požiadali

VLK 2020

- **AKTIVITY ZAMERANÉ NA CELOROČNÚ OCHRANU A PRIJATIE NULOVEJ KVÓTY LOVU VLKOV**
- **PRIPOMIENKOVANIE LEGISLATÍVY**
- **PRÍPRAVA OTVORENÉHO LISTU MINISTROM**
- **ÚČASŤ NA KOMISII PRE URČENIE KVÓT LOVU VLKOV**
- **ZAPOJENIE VEREJNOSTI DO ZASIELANIA SŤAŽNOSTÍ MINISTROM A EURÓPSKEJ KOMISII PROTI SCHVÁLENÉMU LOVU**
- **PODANIE ŽALOBY PROTI MINISTERSTVU PÔDOHOSPODÁRSTVA**
- **HROMADNÁ PRIPOMIENKA ZA CELOROČNÚ OCHRANU K NÁVRHU VYHLÁŠKY A ODOVZDANIE 20 974 PODPISOV**
- **AKTIVITY PROTI ODCHYTÁVANIU A OBOJKOVANIU VLKOV**
- **OCHRANA MEDVEĎOV PRED REGULAČNÝM LOVOM, ĎALŠIE VYHRATÉ ŽALOBY**
- **PRACOVNÉ STRETNUTIE NA MINISTERSTVE K PREVENTÍVNYM OPATRENIAM A RIEŠENIU KONFLIKTNÝCH SITUÁCIÍ S MEDVEĎMI**
- **OSVETA**
- **TERÉNNY MONITORING**

(na fotografii sú vlci zo svorky pohybujúcej sa v lesoch VLK-a)

o vydanie predbežného opatrenia na zastavenie lovu vlka. Vydanie predbežného opatrenia, ani žaloba neboli do konca roka ukončené. K 31. decembru 2020 poľovníci ulovili 30 vlkov.

V novembri sa zástupca VLK-a zúčastnil verejnej diskusie Vlčí údel organizovanej v rámci Ekotopfilmu a ktorej sa zúčastnili i ministri životného prostredia a pôdohospodárstva. V tomto mesiaci sme v rámci legislatívneho procesu pripravili a zaslali ministerstvu životného prostredia požiadavky k pripravovanej novele vyhlášky k zákonu o ochrane prírody, ktorých súčasťou bola i požiadavka o zaradenie vlkov medzi celoročne chránené druhy. Požiadavka bola akceptovaná. Vo zverejnenom návrhu novely vyhlášky č. 24/2003 bol vlk zaradený medzi chránené druhy. Pre podporu tohto návrhu sme pripravili hromadnú pripomienku, ktorú ku dňu odovzdania ministerstvu životného prostredia podporilo 20 974 ľudí. V rámci podporných aktivít proti strieľaniu vlkov sme pomohli upraviť sprievodné texty k 50 keramickým vlčkom s originálnymi menami, ktoré vyrobili klienti autistického centra Andreas n.o. v reakcii na schválenú kvótu a snahe pomôcť ich ochrane. Výťažok z predaja keramických vlčkov bol rozdelený centru Andreas a VLK-u. Krátku informáciu o vlkoch na Slovensku a povolení ich lovu si bolo možné prečítať aj v decembrovom vydaní prestížneho časopisu SCIENCE (Evidence-based hunting policy needed in Slovakia), kde v bibliografii bol uvedený ako zdroj informácií aj LZ VLK.

VLK listom vyzval generálne riaditeľstvo ŠOP SR k zastaveniu odchyťovania vlkov a ich označovania telemetrickými obojkami, pričom za výrazne problematické považujeme odchyťovanie vlkov v územiach, v ktorých majú vlci celoročnú ochranu. V nasledujúcich mesiacoch sme o odchyťovaní vlkov priebežne informovali aj verejnosť.

V súvislosti s medveďmi sme sa naďalej účastnili konaní, v ktorých ministerstvo životného prostredia rozhodovalo o žiadostiach na lov medveďov. V roku 2020, ministerstvo v súlade s našim nesúhlasom neudelilo žiadnu výnimku. V tomto roku pokračovalo i riešenie žalôb, ktoré podal VLK v predošlých rokoch proti rozhodnutiam ministerstva, ktoré povoľovali regulačný lov medveďov. Všetky rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave súvisiace s medveďmi vydané v roku 2020 boli ukončené víťazstvom VLK-a. Pre nového ministra životného prostredia sme pripravili materiály týkajúce sa medveďov a sporov vedených VLK-om proti ministerstvu. V októbri sa VLK zúčastnil pracovného stretnutia na ministerstve k problematike výskytu medveďov v ľudských sídlach. Stretnutie bolo zorganizované v reakcii na rozhodnutie ministra zverovať odlov a riešenie konfliktných situácií s medveďmi špeciálnemu zásahovému tímu Štátnej ochrany prírody SR. Témou stretnutia bolo ukončenie regulačného lovu medveďov, preventívne opatrenia, problémy spojené s vnaďskami, krmoviskami, odpadmi, vysiatou kukuricou a činnosť zásahového tímu.

GAIA – NÁŠ DOMOV

Terénne semináre, prednášky, infostánky, stretnutia

Unikátne terénne 9 dňové semináre Gaia – náš domov, neformálne víkendové stretnutia pre verejnosť s náčelníkom VLK-a s názvom Zavýjanie, ako i stretnutia členov počas jarnej rovnodennosti a zimného slnovratu sme v roku 2020 neuskutočnili z dôvodu pandemickej situácie s ochorením Covid-19 na území Slovenska. Z rovnakých dôvodov boli utlmené aktivity VLK-a týkajúce sa lektorovania a organizovania prednášok, diskusií, infostánkov a stretnutí.

V priebehu roku sme pre členov zorganizovali stretnutia pri príležitosti letného slnovratu a jesennej rovnodennosti. Uskutočnili sa v Strážovských vrchoch a Tatrách. V lete sme zorganizovali tradičný letný tábor, ktorý sa uskutočnil v pohorí Vihorlat. V auguste, počas letného tábora vo Vihorlate a v lesoch Udavy prebiehalo natáčanie dokumentu Českej televízie pre reláciu Nedej se o aktivitách LZ VLK. <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1095913550-nedej-se/220562248420013-po-vcich-stopach/>

V rámci 26. ročníka zimného prednáškového cyklu LZ VLK v Prešove sa uskutočnili iba dve prednášky, obe vo februári. Lektormi boli náčelník VLK-a Ing. Juraj Lukáč s názvom prednášky Všetko je inak a prof. RNDr. Vladimír Kováč CSc. z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského s názvom prednášky Prečo sa koralý neusmievajú. V roku 2020 sme zmenili prednáškové priestory a zaviedli platený vstup.

Lektorovali sme prednášky a besedy v mestách Banská Bystrica (Univerzita Mateja Bela), Šaľa (Čajovňa), Žilina (Stanica Záriečie), Nitra (Pecha Kucha Night v Hideparku), Prešov (festival Psota párty) a Košice (Pokhoi, akcia Hopandrolla). Spolu-

pracovali sme na premietaní a realizácii besied s tvorcom filmu Zlatá Zem a aktivistami, ktorí vo filme rozprávali o svojom boji s nadnárodnou spoločnosťou Alpine Oil & Gas. Besedy sa uskutočnili v Pakostove, Svidníku, Medzilaborciach a v Trebišove. Infostánky o aktivitách VLK-a sa nám podarilo uskutočniť v Košiciach v rámci benefičného koncertu a čapovania špeciálneho piva Divočina na podporu VLK-a v bare Pokhoi, v Prešove počas punk festivalu Psota Párty, v Nitre počas DJ párty v Hideparku, ktorá bola súčasťou akcie Vanlife Meet, v Košiciach počas dvojdňovej akcie Hopandrolla v bare Pokhoi, v Trebišove na festivale SkapalPesFest, v Nitre na benefičnom koncerte pre podporu VLK-a, na ktorom hrali kapely Rozpor, Wilderness, My o vlkoch, v Nitre na festivale Wegafest. Zrealizovali sme aj jednu on-line prednášku pre zamestnancov firmy IBM. Výnimočný infostánok VLK-a prebiehal počas akcie Green Friday v predajni Wilderoben, počas ktorej výťažok z predaja oblečenia v daný deň bol benefične darovaný VLK-u. Benefičné koncerty pripravované v spolupráci s VLK-om v Košiciach a Žiline museli byť z jesene 2020 presunuté na ďalší rok. Novou aktivitou je začatie priebežného spracovávanía historických materiálov týkajúcich sa aktivít VLK-a pre ich budúce interné i verejné využitie.

ABIES – VYDAVATELSTVO LZ VLK

V roku 2020 pokračoval predaj publikácií o hlboké ekológii a nových pohľadoch na les vydaných v našom vydavateľstve ABIES, ako aj predaj environmentálne zameraných publikácií z iných vydavateľstiev. Predali sme 80 kusov kníh vydavateľstva ABIES, 24 kusov distribuovaných titulov a 184 kusov ostatného tovaru (tričká, mikiny, karimatkové podsedačky a podobne). Nechali sme vyrobiť 50 kusov mikiny s motívom Divočina zachráni svet, na propagáciu činnosti VLK-a. Zabezpečili sme tlač petícií a dotlač samolepiek a symbolických listov vlastníctva pre akciu Kúp si svoj strom.

MÉDIÁ

Po celý rok v mienkotvorných slovenských médiách v článkoch a rozhovoroch rezonovali všetky naše hlavné aktivity. Ochrana Morského oka, UNESCO lesov, ochrana vlkov, medveďov, petícia za NIČ, Kúp si svoj strom, ale objavovali sa aj témy lokálneho charakteru ako napríklad kauza predaja pozemkov v Pečnianskom lese. Prehľad o kľúčových témach nám poskytuje pravidelný týždenný monitoring médií. Medzi neštandardné aktivity patrilo natáčanie dokumentu o VLK-u štábom Českej televízie a ich prítomnosť na letnom tábore, verejná diskusia k ochrane vlkov za účasti ministrov, ale aj rozhovor publikovaný v denníku Šport. Zmienky o aktivitách VLK-a sa objavovali aj v zahraničných médiách, vrátane publikovania rozhovoru s Petrom Sabom v poľskom denníku na tému biomassakra.

POĎAKOVANIE

Srdečne ďakujeme všetkým, ktorí nám v roku 2020 pomáhali naplňať víziu VLK-a.

Ďakujeme všetkým prispievateľom za jednorazové a členské príspevky, 77-koronáčkarom za trvalé platby, prispievateľom na výkup území v rámci Kúp si svoj strom a všetkým, ktorí uviedli LZ VLK ako prijímateľa 2 % z odvedenej dane.

Ďakujeme členom, aktivistom, dobrovoľníkom a priaznivcom, ktorí pomáhali pri našich celoročných aktivitách, či už na infostánkoch, pri hybridnej blokáde, aktivitách súvisiacich s biomassakrom a mnohých ďalších. Ďakujeme všetkým, ktorí zriadili tzv. hot-spot, čiže miesto, kde možno podpísať petíciu za NIČ alebo doniesť vyplnený hárok a tiež tým, ktorí počas volebných dní zbierali podpisy. Ďakujeme všetkým, ktorí zbierali podpisy i tým, ktorí petíciu podpísali. Ďakujeme za podporu hromadných pripomienok a tiež za aktivity, ktorými sami bránite lesy a stromy, pri ktorých vám pomáhajú rady a skúsenosti VLK-a.

Ďakujeme skupine Rozpor za vydanie benefičných merino tričiek s motívom ochrany vlkov. Nielen zisk z predaja bol venovaný VLK-u, ale každý zamestnanec, ktorý prejavil záujem, dostal jedno tričko ako dar.

Ďakujeme spoločnosti Eurosense za poskytnutie leteckých snímok záujmových území pre ich využitie v práci VLK-a. Taktiež spoločnosti Lunter za darovanie 52 kíl vegánskych nátierok, tofu, párkov a pudingov pre účastníkov letného tábora VLK-a.

Ďakujeme lektorom prednáškového cyklu v Prešove, 26 tímom, ktorí sa zúčastnili 17. ročníka medzinárodnej šifrovacej internetovej hry Sendvič a rozhodli sa svoje účastnícke poplatky venovať VLK-u, ďakujeme organizátorom benefičných akcií a všetkým hudobným skupinám, ktoré na benefičných akciách vystupujú, ďakujeme za výťažky z benefičných akcií, za tričká, ktoré sme dostali od spoločnosti Dedoles, Didimu z baru Pokhoi za benefičné pivo s názvom Divočina navarené Padre Brewing Company, za propagáciu petície na verejných akciách, za materiálnu pomoc, za verejnú obhajobu aktivít VLK-a a za rozmanité formy pomoci a podpory, ktorej sa nám od vás dostáva. V neposlednom rade ďakujeme majiteľovi obchodu Wilderoben za jeho celoročnú podporu, za výťažok z Dobrého trhu a z Green Friday venovaný VLK-u.

Pomoc každého jedného priaznivca si nesmierne vážime.

FINANČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2020

VÝNOSY

Zdroje	Suma (€)
Fyzické osoby	150.001
77 korunáčka	107.001
Príspevky, dary FO - rôzne	34.328
Členské príspevky	2.162
Darujme.sk	6.509
Nadácie a firmy	15.429
Príspevky, dary PO - rôzne	6.822
Wilderoben	4.160
Deutsche Telekom	2.250
El nec s.r.o.	1.100
JMG Foundation	1.098
Verejné zdroje	52.323
Asignácia dane	40.707
Dotácie PPA, NLC	11.616
Iné	5.758
Predaj tovaru a služieb	3.787
Vyplatené trovy konaní	1.830
Ostatné výnosy	141
VÝNOSY SPOLU	223.511

NÁKLADY

Položky	PROGRAMY LZ VLK				Režijné náklady	Spolu (€)
	Zachraňujeme LESY	Zachraňujeme DRAVCE	GAIA	Vydavateľstvo ABIES		
ODBORNÁ PODPORA	12.184	5.151	1.961	784	1.387	21.468
Náklady expertov	5.647	1.882	0	0	864	8.393
Monitoring médií, sociologické prieskumy	710	355	213	85	57	1.420
Programové vybavenie	1.477	738	443	177	118	2.953
Technické vybavenie	4.351	2.175	1.305	522	348	8.701
OSVETA	4.153	1.632	979	2.230	261	9.256
Publicita aktivít	3.265	1.632	979	392	261	6.529
Informačné materiály	889	0	0	0	0	889
Predaj kníh a reklamných predmetov	0	0	0	1.838	0	1.838
PREVÁDZKOVÁ PODPORA	30.076	10.203	6.175	2.120	4.807	53.382
Účtovníctvo a správa majetku	8.100	4.050	2.430	972	648	16.200
Komunikačné náklady	3.616	1.808	1.085	446	289	7.243
Nájomné a ubytovanie	2.544	1.272	763	305	203	5.087
Cestovné	2.400	1.753	1.105	80	54	5.391
Technicko-materiálne vybavenie	2.642	1.321	793	317	211	5.284
Dane a poplatky	2.159	0	0	0	2.000	4.159
Ostatné prevádzkové náklady	8.617	0	0	0	1.401	10.017
MZDY	49.192	24.596	14.758	5.903	3.935	98.385
Náklady na mzdu a poistenie zamestnancov	49.192	24.596	14.758	5.903	3.935	98.385
NÁKLADY SPOLU	95.606	41.583	23.874	11.038	10.390	182.491

SÚVAHA

AKTÍVA	k 31.12.2019	k 31.12.2020
Nehmotný majetok	6.184	6.184
Oprávky k nehmotnému majetku	-3.478	-3.869
Budovy	25.267	25.267
Oprávky k budovám	-2.579	-3.211
Hmotný majetok	52.167	60.906
Oprávky k hmotnému majetku	-45.817	-52.658
Pozemky	512.811	624.361
Obstaranie majetku	30.000	19.000
Poskytnuté pôžičky	12.139	12.139
Tovar	35.121	34.440
Finančný majetok	56.742	70.495
Pohľadávky	10.924	7.480
Náklady a príjmy budúcich období	1	1
AKTÍVA SPOLU	689.482	800.534

PASÍVA	k 31.12.2019	k 31.12.2020
Imanie	545.655	657.205
Závazky	15.748	12.978
Prijaté pôžičky	45.000	45.000
Výdavky budúcich období	100	0
Výnosy budúcich období	152.413	113.765
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	-85.489	-69.434
Výsledok hospodárenia / +zisk, -strata	16.055	41.020
PASÍVA SPOLU	689.482	800.534

Doplňujúce informácie k finančnej správe za rok 2020

Lesoochranárske zoskupenie VLK financuje svoju činnosť aj v roku 2020 bez významnejších zmien v štruktúre výnosov, nákladov, majetku a záväzkov.

Príspevky a dary sú najvýznamnejším zdrojom príjmov a sú prijímané formou pravidelných príspevkov – 77 korunáčka, jednorazových príspevkov na podporu činnosti a členských príspevkov. Ďalšie významné príspevky sme prijali cez darovací portál darujme.sk, charitatívnu reklamu s outdoorovým obchodom Wilderoben a grant 16 666 usd od JMG Foundation na ochranu biodiverzity lesov a ich trvalo udržateľné hospodárenie.

Asignácia dane je podiel z dane poukázaný fyzickými a právnickými osobami na verejnoprospešný účel v našom prípade na ochranu a tvorbu životného prostredia a podporu vzdelávania. V roku 2020 nám bolo poukázané 64 417 eur a použili sme 41 936 eur, neminutú časť vedieme ako výnos budúcich období a použijeme ich v nasledujúcom roku.

Príjem z príspevkov na aktivitu Kúp si svoj strom je záúčtovaný ako výnos budúcich období. V roku 2020 sme kúpili pozemky v hodnote 100 550 eur. Z toho pozemky, ktoré sme kúpili koncom roka (19 000 eur) bol povolený vklad do KN až v nasledujúcom období. V evidencii majetku nám v roku 2020 pribudli pozemky v hodnote 111 550 eur.

Ďalším zdrojom príjmov je podpora z Programu rozvoja vidieka na lesné pozemky v rámci sústavy Natura 2000 v 5.stupni ochrany. Pôdohospodárska platobná agentúra nám v roku 2020 vyplatila podporu za rok 2019 v sume 11 225 eur. Značnú časť z podpory 8 616 eur sme prijali za prenajaté pozemky. Túto časť sme previedli vlastníkom ako zmluvný záväzok.

Náklady členíme podľa druhu výdavku a účelu použitia medzi jednotlivé programy LZ VLK.

LZ VLK hospodáril v roku 2020 so ziskom. Návrh je zúčtovať zisk ako nevysporiadaný výsledok hospodárenia na zníženie straty za minulé obdobia.

Po skončení účtovného obdobia nenastali udalosti osobitného významu.

Ing. Slávka Molčanyiová, PhD. CERTIFIKOVANÝ AUDÍTOR
číslo licencie UDVA 991
072 31 Klokočov 45

AUDÍTORSKÁ SPRÁVA

o audite účtovníctva a účtovnej závierky
za účtovné obdobie 2020

Účtovná jednotka

Lesoochránárske zoskupenie VLK

Tulčík 310

082 13 Tulčík

Prílohy:

- Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NUJ
- Súvaha Úč NUJ 1 - 01
- Výkaz ziskov a strát Úč NUJ 2 - 01
- Poznámky Úč NUJ 3- 01
- Výročná správa

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
pre štatutárny orgán
Lesoochranárske zoskupenie VLK

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnila som audit účtovnej závierky občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, 082 13 Tulčík, IČO: 31 303 862, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2020, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa môjho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje **pravdivý a verný obraz finančnej situácie** občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK k 31. decembru 2020 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit som vykonala podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Moja zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od združenia som nezávislá podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre môj audit účtovnej závierky a splnila som aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Som presvedčená, že audítorské dôkazy, ktoré som získala, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre môj názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti občianskeho združenia nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle občianske združenie zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Mojou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu, alebo chyby a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu, alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito, alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujem odborný úsudok a zachovávam profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujem a posudzujem riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu, alebo chyby, navrhujem a uskutočňujem audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavam audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre môj názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie, ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie, alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujem sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby som mohla navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol združenia.
- Hodnotím vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robím záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami, alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť združenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejem k záveru, že významná neistota existuje, som povinná upozorniť v mojej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke, alebo ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať môj názor. Moje závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania mojej správy audítora. Budúce udalosti, alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že združenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotím celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Môj vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je mojou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou, alebo našimi poznatkami, ktoré som získala počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdila som či výročná správa občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa môjho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2020 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe mojich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré som získala počas auditu účtovnej závierky, som povinná uviesť, či som zistila významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú som obdržala pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by som mala uviesť.

V Klokočove, 16. december 2021

Ing. Slávka Molčanyiová, PhD.
zodpovedný audítor
číslo licencie UDVA 991
072 31 Klokočov 45

